

TURISTI IZ SLOVENIJE U HRVATSKOM PRIMORJU – OBILJEŽJA I PROSTORNI RASPORED TURISTIČKOG PROMETA I INTERNETSKE TURISTIČKE PONUDE

SLOVENE TOURISTS IN THE CROATIAN LITTORAL – CHARACTERISTICS AND SPATIAL PATTERN OF TOURIST TRAFFIC AND INTERNET TOURISM OFFER

SIMON KERMA¹, MIHA KODERMAN¹, STAŠA SALMIČ²

¹Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Slovenija /
University of Primorska, Science and Research Centre of Koper, Slovenia

²Pestotnikova 32, Kranj, Slovenija

Prilmljeno / *Received*: 2009-09-01

UDK 910.4:379.4(497.5:497.4)

Prethodno priopćenje

Preliminary communication

Hrvatsko primorje već je nekoliko desetljeća najznačajniju turistička destinacija za turiste iz Slovenije. Priobalna područja Istre, Kvarnera i Dalmacije te jadranski otoci postali su među Slovencima iznimno popularni za vrijeme intenzivnog razvoja turizma u bivšoj zajedničkoj državi. Danas je Hrvatska destinacija za čak oko 60% svih privatnih putovanja iz Slovenije. Afiniteti turista iz Slovenije za putovanja u inozemstvo uvodno su dopunjeni statističkim podacima o posjetu Republike Hrvatske, dok se u nastavku rada posebna pozornost posvećuje broju, noćenjima i prosječnom boravku turista iz Slovenije te njihovu prostornom razmještaju u Hrvatskom primorju u 2007. godini. Istodobno je napravljena i usporedba s 1999. godinom. Središnji dio rada predstavlja analiza sadržaja internetske ponude slovenskih turističkih agencija na njihovim web-stranicama. Predmet detaljnije analize turističke ponude bila je struktura oglašavanih destinacija (primorskih krajeva) po županijama te struktura ponude po vrsti turističkih usluga (ljetovanje, putovanje/izlet, krstarenje).

Ključne riječi: Hrvatsko primorje, turisti iz Slovenije, turistički trendovi, turističke agencije, analiza internetske ponude, turistička geografija

The Croatian Littoral has been the most important tourist destination for tourists from Slovenia for decades. The coastal areas of Istria, Kvarner, and Dalmatia, including the Adriatic islands, became widely popular among Slovenes in the period of intense tourism development in the once common state of Yugoslavia. Today Croatia is the destination of as many as 60% of all private trips from Slovenia. In the introduction the affinity of Slovene tourists for travel abroad is supplemented with statistical data on their visits to the Republic of Croatia. In the next sections special emphasis is placed on the number of Slovene tourists and overnight stays, their average length of stay and spatial distribution in the Croatian Littoral in 2007. These data are then compared to those from 1999. The central section of the article consists of a detailed analysis of the content of the internet tourism offer of Slovene travel agencies as presented on their websites. The objects of the analysis were the structure of advertised destinations in the Croatian Littoral across counties and the structure of offer by type of tourist services (summer vacation, travelling/trip, cruising).

Key words: Croatian Littoral, tourists from Slovenia, tourism trends, travel agencies, analysis of the internet offer, tourism geography

Uvod

O turistima iz Slovenije u Hrvatskom primorju, odnosno u Hrvatskoj općenito, (slovenska) geografska struka skoro da nije publicirala

Introduction

It is quite surprising that within (Slovene) geographical circles only a few scientific articles concerning Slovene tourists in the Croatian Littoral

znanstvenih radova, što je prilično iznenađujuća činjenica.¹ Turističke destinacije u Hrvatskom primorju obilježava, naime, dugogodišnja tradicija posjeta turista iz Slovenije, što se, dakako, može objasniti geografskom (i kulturnom) blizinom obiju država te nekadašnjim suživotom građana jedne i druge republike u zajedničkoj državi Jugoslaviji.

Za potrebe našeg istraživanja ipak se našla relevantna literatura u radu Z. CURIĆA (2002), gdje autor analizira broj i prostorni razmještaj turista iz Slovenije za 1999. godinu po gradovima i općinama Hrvatskog primorja. Time nam je bila omogućena usporedba s novijim statističkim podatcima, koje smo na razini gradova i općina detaljnije analizirali za 2007. godinu. Ažuriranje stanja o prostornom razmještaju turista iz Slovenije u Hrvatskom primorju bio je i jedan od glavnih ciljeva rada.

Osim analize službenih statističkih podataka Statističkog ureda Republike Slovenije (SURS) i Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske (DZS) smatrali smo potrebnim provjeriti i geografsku ponudu slovenskih turističkih agencija poslužujući se analizom sadržaja ponude na internetu. Dobar dio turista iz Slovenije, naime, koristi se agencijskim uslugama ili se putem turističkih agencija – pogotovo na njihovim web-stranicama – informira o potencijalnim destinacijama putovanja.

Metodološke napomene

Za potrebe analize glavnih obilježja turističkih putovanja stanovništva Republike Slovenije (3. pogl.), općenito i konkretno u Republici Hrvatskoj, korišteni su službeni statistički podatci SURS. Ova institucija već nekoliko godina zaredom objavljuje rezultate ankete koja se provodi na reprezentativnom uzorku populacije stanovništva Republike Slovenije, starog najmanje 15 godina.² Raspolaze se, dakle, s više-manje preciznim procjenama o turističkim putovanjima domaćeg stanovništva, što značajno pridonosi proučavanoj problematici.

¹ Kao jednu od rijetkih iznimaka može se spomenuti rad A. GOSARA (2002.) o razvoju turizma u hrvatskoj i slovenskoj Istri, no ta se studija poglavito odnosi na Istru i ne prikazuje turistička obilježja i trendove za slovenske turiste u Hrvatskoj općenito. S druge strane, ništa o tom značajnom segmentu hrvatskog turizma nije zabilježeno ni u Strategiji razvoja hrvatskog turizma do 2010. godine (SRHT, 2003.), gdje smo se nadali konkretnoj ekonomskoj analizi emitivnih tržišta po (susjednim) državama.

² Metodologija istraživanja SURS (anketa) detaljno je obrazložena u izvornoj publikaciji (SURS, 2009).

or Croatia in general have been published.¹ Tourist destinations in the Croatian Littoral, in fact, have traditionally been visited by Slovene tourists, which can certainly be attributed to the geographical (and cultural) vicinity of both states and common lives of the citizens of both republics in the former state of Yugoslavia.

Nevertheless, an article found to be relevant for our research was that written by CURIĆ (2002), in which the author analyses the number and spatial distribution of tourists from Slovenia by towns and municipalities of the Croatian Littoral in 1999. His data enabled a comparison with statistical data for 2007; in fact, the analysis of the recent spatial distribution of tourists from Slovenia in the Croatian Littoral represented one of the primary aims of our research.

The analysis of official statistical data provided by the Statistical Office of the Republic of Slovenia (SURS) and the Central Bureau of Statistics of the Republic of Croatia (DZS HR) is supplemented with an examination of the geographical offer of Slovene travel agencies based on an analysis of the content of tourism offer advertised on their websites. A significant portion of Slovene tourists use travel agency services or travel agencies – in particular their websites – as a source of information on potential travel destinations.

Notes on methodology

For the analysis of the most salient features of tourist trips taken by the residents of the Republic of Slovenia (Section 3) generally and to Croatia specifically, official SURS data were used. For several consecutive years SURS has been publishing the results of a survey conducted among a representative sample of the population of the Republic of Slovenia aged 15 and above.² The availability of relatively accurate estimates of tourist trips taken by the Slovene population significantly contributes to the examination of the presented issue.

¹ One of the few exceptions is Gosar's (2002) paper on the development of tourism in Slovene and Croatian Istria. However, his study mainly concerns Istria and therefore does not examine tourism features and trends that characterize Slovene tourists in Croatia in general. Moreover, Slovene tourists as a significant segment of Croatian tourism have not been included in the Croatian Tourism Development Strategy up to 2010 (SHRT, 2003), where a thorough economic analysis of markets of origin by (neighbouring) states was expected to be found.

² The research methodology used by SURS (survey) is presented in detail in the source document (SURS, 2009).

Detaljnija analiza registriranih turista iz Slovenije u Hrvatskoj (4. pogl.) napravljena je korištenjem objavljenih službenih izvora DZS i Ministarstva turizma Republike Hrvatske. Pogotovo za analizu prostornog rasporeda turističkog prometa prijeko su potreban izvor podataka su Statistička izvješća – Turizam u primorskim gradovima i općinama.

Rad se u nastavku (5. pogl.), kao što je već uvodno naglašeno, nadopunjuje iscrpnom analizom primarnih podataka i sistematičnom obradom internetske ponude izabranih slovenskih turističkih agencija za područje Hrvatskog primorja.

Pretraživanje gospodarskih subjekata čija je glavna djelatnost prodaja turističkih usluga, izvedena je od 24. 2. do 25. 4. 2009. Popis svih registriranih turističkih organizacija sastavili smo iz evidencije Gospodarske zbornice (komore) Slovenije (GZS), koja je inače ovlaštena za izdavanje licencija svim organizatorima turističkih aranžmana. Na početku našeg istraživanja u registru GZS bilo je tako evidentiranih 425 slovenskih gospodarskih subjekata s ispravnim (valjanim) licencijama agenata za prodaju turističkih aranžmana (GZS, 2009.).

Utvrđena struktura evidentiranih tvrtki (poduzeća) u smislu njihove organiziranosti upućuje da su to u većini primjera (71%) društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.). Petina (21%) je samostalnih poduzetnika (s.p.), nekoliko je dioničkih društva (4%), a kao agenti za prodaju turističkih aranžmana registrirani su i zavodi (3%), koji su većinom u vlasti općina (gradova). Više od 1% otpada na organizacije drugih pravnih oblika (GZS, 2009.).

U nastavku odredili smo selekcijske kriterije za analizu evidentiranih poduzeća. Kao prvi i najvažniji postavljeni kriterij bila je prisutnost licencirane turističke organizacije na internetu, i to s vlastitom web-stranicom.³ U prvoj fazi selekcije tako je od ukupno 425 ponuđača turističkih usluga otpalo čak 125 jer nisu imali svoje web-stranice (116), odnosno, njihove su web-stranice bile duže u izradi (9). Web-stranice svih ostalih analiziranih ponuditelja turističkih usluga bile su dvaput provjeravane, pri čemu se u dvomjesečnom proučavanom razdoblju nije moglo primijetiti bitnih promjena u analiziranoj internetskoj ponudi.

³ Izabrani metodološki kriterij pretpostavlja analizu sadržaja turističke ponude slovenskih turističkih agencija na internetu. Činjenica da ostali pristupi nisu izabrani, može se argumentirati i time da bez prisutnosti na internetu s vlastitom web-stranicom poslovni subjekt danas gotovo da i ne postoji.

A detailed analysis of registered Slovene tourists in Croatia (Section 4) has been made based on published official data of DZS and the Ministry of Tourism of the Republic of Croatia. The analysis of the spatial distribution of tourist traffic in particular is based on data extracted from statistical reports (Statistička izvješća, 2008) for Croatian towns and municipalities.

Section 5 upgrades these data with an exhaustive analysis of primary data and a systematic analysis of the internet offer concerning the area of the Croatian Littoral among selected Slovene travel agencies.

The search for data on websites of economic entities whose main activity consists of the sale of tourist services was conducted from 24 February through 25 April, 2009. The list of all registered tourism organizations was compiled based on the records of the Chamber of Commerce of the Republic of Slovenia (GZS), competent for the licensing of all organizers of tourist packages. At the beginning of the research process the GZS register included 425 Slovene economic entities with a valid agent licence for the sale of tourist packages (GZS, 2009).

The structure of registered economic entities (companies) in terms of their organization is as follows: in most cases they are limited companies (71%), a fifth (20%) among these are independent entrepreneurs, and some are public limited companies (4%); entities registered for the sale of tourist packages also include institutes (3%), mostly owned by municipalities (towns), while the structure of slightly over 1% of these organizations is based on other legal forms (GZS, 2009).

In the next step the criteria for the selection of companies were determined. The first and primary criterion was the presence of each licensed tourism organization on the internet with its own website.³ In the first phase of selection as many as 125 suppliers of tourist services of the total of 425 were eliminated because of the absence of a website (116) or because their websites had been under construction for a long period of time (9). The websites of the other analyzed suppliers of tourist services were checked twice. However, in the time span of two months in which data search was conducted, no significant differences in the analyzed internet offer were found.

³ The selected methodological criterion represents the precondition for the analysis of the content of the internet tourism offer of Slovene travel agencies. The choice is further supported by the view that today essentially all economic entities would have an internet website.

Drugi kriterij za analizu preostalih poduzeća (turističkih agencija) bilo je nuđenje barem jedne od destinacija u Hrvatskom primorju (Jadranu) na njihovim pojedinim web-stranicama. Pod pojam Hrvatsko primorje, odnosno hrvatski Jadran, uključili smo šire priobalno područje i otoke koji u administrativnom smislu pripadaju u sedam hrvatskih primorskih županija. Od sjeverozapada prema jugoistoku to su: Istarska, Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska županija.

Glavna obilježja turističkih putovanja stanovništva Republike Slovenije

Objava rezultata ankete SURS u publikaciji "Statistične informacije" za 2008. godinu donosi sljedeće opće zaključke (SURS, 2009.):

- U 2008. godini 61% stanovnika Slovenije, starih 15 ili više godina, otišlo je na turističko putovanje (privatno i/ili poslovno).
- 59% stanovnika Republike Slovenije otišlo je barem na jedno duže privatno putovanje (s najmanje 4 noćenja).
- Turisti iz Slovenije otputovali su na oko 4 388 000 turističkih putovanja (od toga približno 3 733 000 privatnih i približno 655 000 poslovnih putovanja).
- 48% svih privatnih putovanja realiziralo se u Sloveniji, a 52% u inozemstvu.
- Privatna su putovanja u većini (58%) bila kraća (do 3 noćenja), a od toga bila su 64% realizirana u Sloveniji. Od dužih privatnih putovanja (42%) čak se 73% realiziralo u inozemstvu.
- Na privatnim putovanjima bilo je u prosjeku realiziranih 4,6 noćenja (3,0 u Sloveniji i 6,1 u inozemstvu).
- Skoro polovica (48%) svih privatnih putovanja po vrstama objekata za smještaj realizirana je kod rođaka ili prijatelja (27%), odnosno u vlastitim kućama i stanovima za odmor (21%).
- U prosjeku slovenski je turist potrošio oko 44 eura dnevno (u Sloveniji 31 euro, u inozemstvu 50 eura).

U nastavku posebno nas je zanimalo koje su najposjećenije zemlje (bez Slovenije) u Europi, odnosno u svijetu. Rezultati su iznimno indikativni te ponajprije upućuju na izrazitu popularnost Hrvatske kao očigledno daleko najprihvatljivije

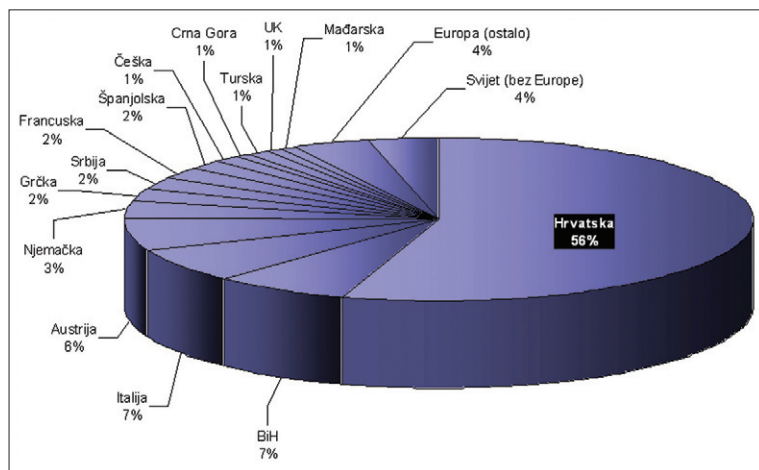
The second selection criterion was the presence of tourism offer related to at least one destination located in the Croatian Littoral (Adriatic) on each agency's website. In this paper the term Croatian Littoral (*Hrvatsko primorje*) or the Croatian Adriatic encompasses the broader coastal area and islands that administratively belong to seven Croatian coastal counties. Starting in the north-west and proceeding toward the south-east these are: Istria County, Primorje-Gorski Kotar County, Lika-Senj County, Zadar County, Šibenik-Knin County, Split-Dalmatia County, and Dubrovnik-Neretva County.

Main characteristics of tourism travel of the population of the Republic of Slovenia

A review of the results of the SURS survey found in the statistical information publication for 2008 allows us to draw the following general conclusions (SURS, 2009):

- In 2008, 61% of the residents of Slovenia aged 15 or above embarked on tourism travel (private and/or business).
- 59% of the residents of the Republic of Slovenia took at least one longer private trip (with at least four overnight stays).
- Tourists from Slovenia made approximately 4,388,000 tourist trips (among which approximately 3,733,000 were private trips and approximately 655,000 were business trips).
- 48% of all private trips were taken in Slovenia and 52% abroad.
- Most private trips (58%) can be defined as short (up to three overnight stays). Among these 64% were taken in Slovenia. Of longer private trips (42%) as many as 73% were taken abroad.
- Private trips included an average of 4.6 overnight stays (3.0 in Slovenia and 6.1 abroad).
- Almost one half (48%) of all private trips included accommodation with relatives or friends (27%) or in privately owned second homes or apartments (21%).
- On average the Slovene tourist spent approximately 44 euros per day (in Slovenia 31 euros and 50 euros abroad).

Our next point of interest was the most visited countries (excluding Slovenia) by Slovene tourists in Europe and the rest of the world. The results are highly illustrative and explicitly indicate

Slika 1. Struktura privatnih putovanja turista iz Slovenije po najposjećenijim zemljama u inozemstvu, 2008 (SURs, 2009.)

Figure 1 Structure of private trips of Slovene tourists by most visited foreign countries in 2008 (SURs, 2009)

destinacije za privatna putovanja turista iz Slovenije (Sl. 1.). Takva dominacija Hrvatske ipak nije zabilježena i u kategoriji poslovnih putovanja turista iz Slovenije, gdje na prva dva mjesta nalazimo Njemačku (16%) i Italiju (14%), ali je Hrvatska već odmah iza njih na trećem mjestu s udjelom od 12 posto (ispred Austrije s 11%!) svih poslovnih putovanja turista iz Slovenije u inozemstvo (SURs, 2009.).

Promatrajući pak isključivo privatna putovanja turista iz Slovenije u inozemstvo u 2008. godini, do izražaja dolazi već spomenuta dominacija Hrvatske kao daleko najposjećenije destinacije (56% svih privatnih putovanja). Nijedna od ostalih zemalja ne realizira niti deset posto putovanja iz Slovenije. Najveći udjeli tako otpadaju na Bosnu i Hercegovinu (značajan uspon u zadnjih nekoliko godina) te Italiju (po 7%), Austriju (6%), Njemačku (3%), Grčku, Srbiju, Francusku i Španjolsku (po 2%), dok jedan posto svih privatnih turističkih putovanja iz Slovenije otpada još na Češku, Crnu Goru, Tursku, Ujedinjeno Kraljevstvo i Mađarsku. Udio slovenskih putovanja u ostale europske zemlje te u one izvan Europe približno je ujednačen s oko četiri posto (SURs, 2009.).

Korišteni izvor SURs jako je upotrebljiv jer nam omogućuje i određeni uvid u demografsku strukturu turističkih putovanja te u još neke karakteristike putovanja turista iz Slovenije po najposjećenijim zemljama. Analiza prikazanih rezultata ankete, fokusirana na putovanja slovenskih turista koji su u 2008. posjetili Hrvatsku, donosi nam sljedeće zanimljive nalaze (SURs, 2009.):

the popularity of Croatia as obviously the most acceptable destination for private trips taken by Slovene tourists (Fig. 1). Nevertheless, in the category of business trips Germany (16%) and Italy (14%) are ranked first and second, immediately followed by Croatia with a share of 12% (ahead of Austria's 11%!) of all business trips made by Slovene tourists abroad (SURs, 2009).

The analysis of only private trips taken abroad by tourists from Slovenia in 2008 reveals the aforementioned domination of Croatia as by far the most visited destination (56% of all private trips). No other country reaches one tenth of all trips taken outside Slovenia. The highest shares following Croatia are held by Bosnia and Herzegovina (a significant increase in the recent years) and Italy (both with 7%), Austria (6%), Germany (3%), Greece, Serbia, France, and Spain (all with 2%), while one percent of all private tourist trips from Slovenia in 2008 were taken to the Czech Republic, Montenegro, Turkey, the United Kingdom, and Hungary. The shares of trips taken to other European countries and to countries outside Europe are almost equal at approximately four percent (SURs, 2009).

Furthermore, SURs data enable a partial insight into the demographic structure of tourist trips and some characteristics of trips taken by Slovene tourists by the most visited countries. The analysis of the survey results, focused on trips of Slovene tourists that visited Croatia in 2008, reveals the following interesting findings (SURs, 2009):

- Svih privatnih putovanja u Hrvatsku bilo je oko 1 064 000, a struktura po spolu prilično je ujednačena (malo je više muških turista).
- Velika većina turista iz Slovenije (75%) pripada srednjoj generaciji (25 do 64 godine).
- Po dužini trajanja većina je putovanja (62%) u kategoriji dužih, dakle onih s najmanje 4 noćenja. Duža putovanja slovenskih turista u Hrvatskoj u prosjeku traju 8,9 dana.
- Skoro isključivo prijevozno sredstvo je osobni automobil (95% svih putovanja).
- Po vrstama objekata za smještaj čak se 23% putovanja iz Slovenije u Hrvatskoj realizira u privatnim kućama/stanovima za odmor, a 17% kod rođaka ili prijatelja. Slijede turistička naselja i apartmani (16%), privatne sobe/stanovi i kampovi (po 15%), hoteli/moteli (11%) te ostali smještaj (3%).
- U 2008. turisti iz Slovenije na privatnim putovanjima u Hrvatskoj u prosjeku su potrošili oko 33,40 eura dnevno. Mnogo više troše slovenski turisti na poslovnim putovanjima (prosječno 101,80 eura dnevno), ali je činjenica da poslovna putovanja predstavljaju samo 5 posto svih putovanja iz Slovenije u Hrvatsku.

Putovanja turista iz Slovenije u organizaciji domaćih turističkih agencija

Prikazane rezultate iz ankete SURS potrebno je dopuniti konkretnim podacima o prometu slovenskih turističkih agencija, s kojima također raspolaže SURS. Zadnji dostupni podatci odnose se na 2007. godinu, u kojoj su slovenske turističke agencije organizirale putovanja za 843 900 domaćih i 190 865 stranih turista (SURS, 2008.).

Za potrebe našeg rada zanimljiva je poglavito struktura domaćih (slovenskih) turista po najposjećenijim destinacijama (Tab. 1.). Od 843 900 turista iz Slovenije 81 820 (9,7%) boravilo je u organizaciji turističke agencije u svojoj državi, dok je 762 080 organizirano putovalo u inozemstvo. Daleko najposjećenija destinacija turista iz Slovenije očekivano je Hrvatska s udjelom od 40% agencijskih turista (uključujući domaća putovanja u Sloveniji). Turisti iz Slovenije na organiziranim putovanjima ostvare u Hrvatskoj čak 47% svih noćenja.

Iz tablice 1. se može još razabrati popularnost mediteranskih destinacija među slovenskim turistima koji putuju u organizaciji turističkih

- The total number of private trips to Croatia amounts to approximately 1,064,000, with equal shares of both genders in this structure (the number of male tourists is slightly higher).
- A vast majority of tourists from Slovenia (75%) belongs to the generation aged between 25 and 64.
- In terms of the length of stay most trips (62%) can be classified as long, meaning that they included at least four overnight stays. The average length of long trips of Slovene tourists in Croatia is 8.9 days.
- The means of transport used is almost exclusively a private car (95% of all trips).
- In terms of type of accommodation as many as 23% of trips from Slovenia to Croatia include accommodation in private second homes or apartments, and 17% accommodation with relatives or friends. These are followed by tourist residential areas and apartments (16%), private rented rooms/apartments and campsites (each with 15%), hotels/motels (11%), and other types of accommodation (3%).
- In 2008 Slovene tourists on private trips to Croatia spent on average 33.40 euros per day. Slovene tourists on business trips spent significantly more (on average 101.80 euros per day). However, business trips only represent five percent of all trips taken from Slovenia to Croatia.

Tourist trips from Slovenia organized by domestic travel agencies

The results retrieved from the SURS survey need to be supplemented with more concrete data on trips organized by Slovene travel agencies, also made available by SURS. The latest available data concern the year 2007, in which Slovene travel agencies organized trips for 843,900 domestic and 190,865 foreign tourists (SURS, 2008).

For the needs of the present paper the structure of domestic (Slovene) tourists by most visited destinations is relevant (Tab. 1). Of the total of 843,900 tourists from Slovenia that took trips organized by travel agencies 81,820 (9.7%) stayed in Slovenia while 762,080 visited foreign countries. As expected, by far the most visited destination (including Slovenia) was Croatia, holding a share of 40% of travel agency tourists. In addition, as many as 47% of all overnight stays of agency tourists from Slovenia were made in Croatia.

Tablica 1. Broj i noćenja turista iz Slovenije, koji su putovali u organizaciji slovenskih turističkih agencija, po najposjećenijim destinacijama u 2007. godini

Table 1 Number of tourists and overnight stays of tourists from Slovenia that travelled under the organization of Slovene travel agencies, by most visited destinations in 2007

Država	Turisti		Noćenja	
	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)
State	Tourists		Overnight stays	
	Number	Share (%)	Number	Share (%)
Hrvatska / Croatia	335 916	39,8	2 282 160	47,0
Slovenija / Slovenia	81 820	9,7	366 453	7,5
Grčka / Greece	61 942	7,3	420 688	8,7
Italija / Italy	57 237	6,8	180 594	3,7
Tunis / Tunis	36 641	4,3	263 930	5,4
Austrija / Austria	33 031	3,9	123 540	2,5
UKUPNO / TOTAL	843 900	100,0	4 854 333	100,0

Izvor / Source: SURS, 2008.

agencija. Usporedba sa svim registriranim turistima iz Slovenije i ostvarenim noćenjima u Hrvatskoj, što inače detaljnije analiziramo u sljedećem poglavlju, pokazat će da agencijski turisti predstavljaju značajan udio – trećinu svih registriranih turista iz Slovenije i 40% ostvarenih noćenja (Tab. 2.).

Registrirani turisti iz Slovenije u Republici Hrvatskoj

Turisti iz Republike Slovenije već su tradicionalni posjetitelji hrvatskih regija, poglavito destinacija u Hrvatskom primorju. Tradicija se, naravno, temelji na suživotu u bivšoj zajedničkoj državi Jugoslaviji, kad su se slovenski turisti statistički registrirali (pa tako i osjećali) kao domaći gosti. Tako je 1987. godine u Hrvatskoj boravilo 908 000 turista iz Slovenije, koji su ostvarili 6 846 000 noćenja, što je tada značilo 8,7% ukupnog broja turista i 10% ukupnog broja noćenja (CURIĆ, 2002.). Toliko noćenja godišnje slovenski turisti u Hrvatskoj do danas više nisu ostvarili, dok su po broju turističkih dolazaka opet prestigli 900 000 tek u 2003. i 2006. godine, a u 2007. i 2008. registrirano je više od milijun turističkih dolazaka iz Slovenije (Tab. 2.).

Domovinski rat (1991.-1995.), uz sve ostalo, teško je pogodio i turizam u Hrvatskoj. Iako samo s trećinom predratnog broja, turisti iz Slovenije u pojedinim su godinama (1991. i 1992.) najbrojniji i predstavljaju čak četvrtinu svih stranih turista. U drugoj polovici devedesetih godina 20. stoljeća turističko tržište u Hrvatskoj postupno se stabilizira, tako da se u većem broju

Table 1 also reveals the popularity of Mediterranean destinations among Slovene tourists travelling under the organization of travel agencies. A comparison with the number of all registered tourists from Slovenia and overnight stays made in Croatia, thoroughly analyzed in the following section, will show that agency tourists represent as much as one third of all registered tourists from Slovenia and constitute 40% of all overnight stays (Tab. 2).

Registered tourists from Slovenia in the Republic of Croatia

Tourists from the Republic of Slovenia are traditional visitors to Croatian regions, in particular destinations located along the Croatian Littoral. Tradition is certainly based on life in the once common state of Yugoslavia when Slovene tourists would statistically register (and also feel) as domestic tourists. 908,000 tourists from Slovenia visited Croatia in 1987, making 6,846,000 overnight stays, which represented 8.7% of the total number of tourists and 10% of the total number of overnight stays (CURIĆ, 2002). This number of overnight stays was never reached by Slovene tourists in Croatia again while the number of tourists exceeded 900,000 again only in 2003 and 2006. In 2007 and 2008 Croatia recorded more than one million tourist arrivals from Slovenia (Tab. 2).

The Homeland War (1991-1995), in addition to other factors, had a significant detrimental effect on Croatian tourism. Even though only with a third of pre-war numbers, in 1991 and 1992 tourists from

Tablica 2. Kretanje broja turista i udio slovenskih turista u RH, 2000.-2008., u tis. ('000)

Table 2 Variation in the number of tourists and share of Slovene tourists in the Republic of Croatia, 2000-2008, in thousands ('000)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ukupno / Total	7 137	7 860	8 320	8 878	9 412	9 995	10 385	11 162	11 261
Domaći turisti / Domestic tourists	1 305	1 316	1 376	1 469	1 500	1 528	1 726	1 856	1 846
Strani turisti / Foreign tourists	5 832	6 544	6 944	7 409	7 912	8 467	8 659	9 306	9 415
Slovenski turisti / Slovene tourists	849	877	870	918	884	879	913	1 015	1 043
% (SLO) od stranih / % (SLO) of foreign	14,56	13,40	12,53	12,39	11,17	10,38	10,54	10,90	11,08

Izvori / Sources: Statistički ljetopis 2008.; Ministarstvo turizma, 2009.

Tablica 3. Vodeće strane zemlje po broju i noćenjima turista u RH, 2007. i 2008., u tis. ('000)

Table 3 Leading foreign countries by number of tourists and overnight stays in the Republic of Croatia in 2007 and 2008, in thousands ('000)

DRŽAVA	TURISTI		Indeks 08 /07	NOĆENJA		Indeks 08 /07	% noćenja u 2008
	2007	2008		2007	2008		
STATE	TOURISTS		Index 08 /07	OVERNIGHT STAYS		Index 08 /07	% of overnight stays in 2008
	2007	2008		2007	2008		
Njemačka / Germany	1 555	1 545	99,5	10 849	10 983	101,2	21,7
Slovenija / Slovenia	1 015	1 043	102,7	5 690	5 802	102,0	11,5
Italija / Italy	1 249	1 168	93,5	5 452	5 069	93,0	10,0
Austrija / Austria	840	814	96,9	4 245	4 165	98,1	8,2
Češka / Czech Republic	669	623	93,0	4 395	4 122	93,8	8,1
Ostale strane zemlje / Other foreign countries	3 978	4 221	106,1	18 945	21 484	113,4	42,4
UKUPNO STRANI / TOTAL FOREIGN	9 306	9 415	101,2	49 575	50 626	102,1	100,0

Izvor / Source: Ministarstvo turizma, 2009.

opet vraćaju tradicionalni gosti, ponajprije iz Italije i Njemačke. Slovenski turisti ostaju na visokom prosjeku od pola milijuna i 17,7% stranih posjetitelja (CURIĆ, 2002.).

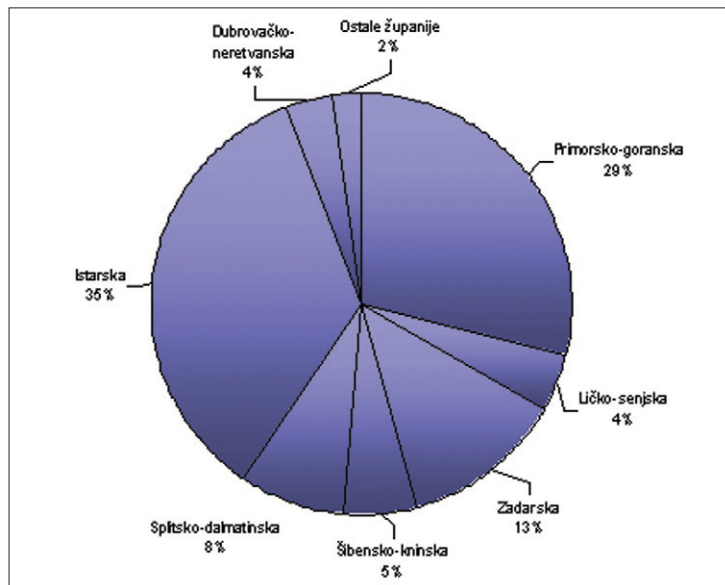
U zadnjem desetljeću Hrvatska postaje međunarodno sve interesantnija turistička destinacija, ukupan broj registriranih turista (pogotovo stranih) naglo raste, pa je zbog toga, usprkos povećanom broju koji u prosjeku iznosi više od 900 tisuća godišnje, udio slovenskih turista među stranima sve manji i stabiliziran na oko 11% stranih posjetitelja.

Usporedba podataka za 2007. i 2008. godinu (Tab. 3.) s druge nam strane razotkriva zanimljivu činjenicu da je između vodećih pet stranih zemalja po broju turista u Hrvatskoj jedino za Sloveniju zabilježeno povećanje (za 2,7%). U kategoriji ostvarenih noćenja to

Slovenia were the most numerous and represented as much as one fourth of all foreign tourists. In the second half of the 1990s the tourism market in Croatia gradually stabilized, meaning that higher numbers of traditional guests started returning, in particular from Italy and Germany. Slovene tourists preserved the high average of one half of a million, which corresponded to 17.7% of foreign visitors (CURIĆ, 2002).

In the last decade Croatia has become an increasingly interesting tourist destination internationally. The total number of registered tourists (in particular foreign) has been rapidly growing, which is the reason why – despite a higher number averaging more than 900,000 a year – the share of Slovene tourists among foreign tourists has been declining and has stabilized at approximately 11% of foreign visitors.

A comparison between data for the years 2007 and 2008 (Tab. 3) reveals another interesting fact.

Slika 2. Udio turista iz Slovenije po županijama Republike Hrvatske u 2007.

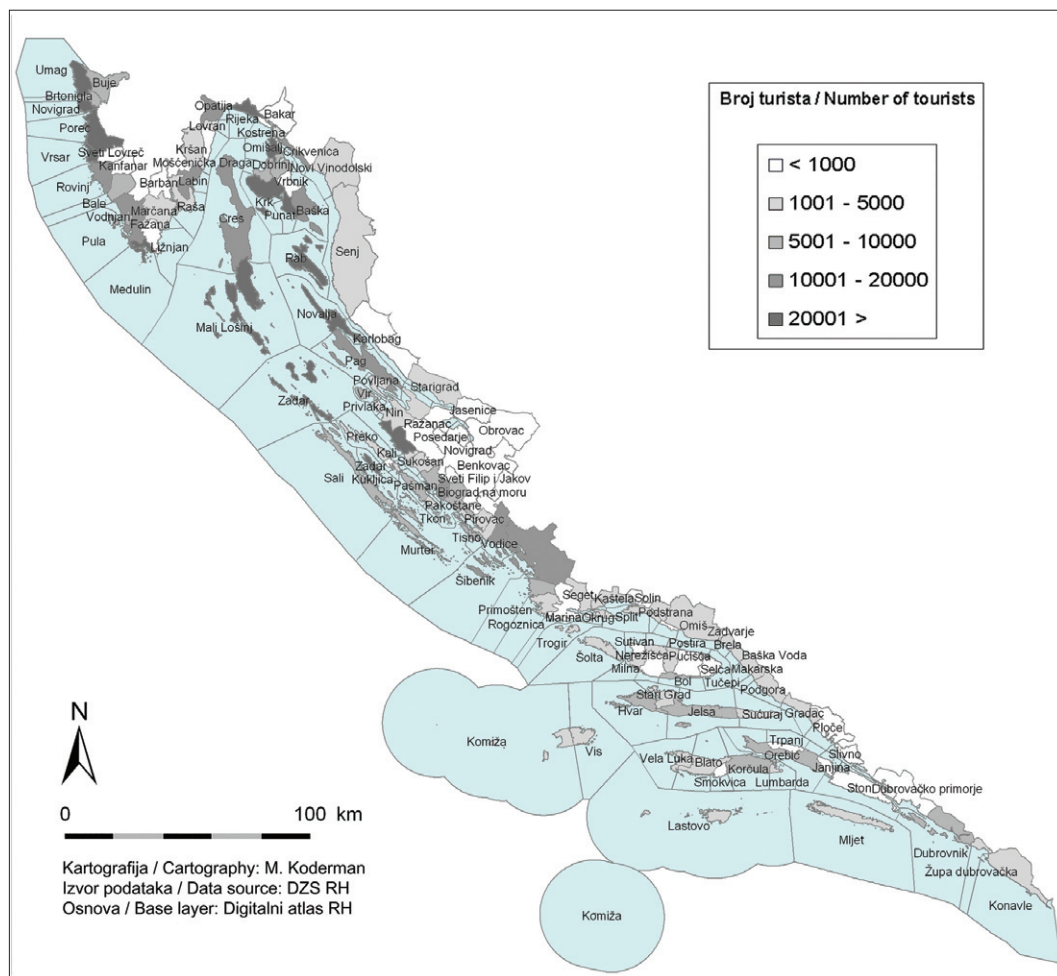
Figure 2 Share of tourists from Slovenia by counties of the Republic of Croatia in 2007.

vrijedi još samo za Njemačku (skoro 11 milijuna, odnosno 1,2% više nego 2007.), dok su turisti iz Slovenije u 2008. godini ostvarili nešto više od 5 800 000 noćenja (2% više nego 2007.), čime je bilo potvrđeno visoko 2. mjesto (ispred inače nešto brojnijih posjetitelja iz Italije)!

Raspodjela turista iz Slovenije po županijama Republike Hrvatske u 2007. godini upućuje na prevladavajuću ulogu Istarske (35%) i Primorsko-goranske županije (29%), gdje su ukupno boravile skoro dvije trećine svih slovenskih posjetitelja, što je ipak prilično manje nego u 1999. godini, kad je taj udio iznosio čak 80% (CURIĆ, 2002.). Više od 10% turista iz Slovenije primila je u 2007. jedino još Zadarska županija (13%), dok je u ostalim županijama izvan Hrvatskoga primorja zajedno boravilo samo 2% turista iz Slovenije. Što se noćenja tiče, udio po županijama vrlo je sličan i razlikuje se najviše za $\pm 1\%$ udjela registriranih slovenskih turista (Statistički ljetopis 2008. – Pregled po županijama).

Among the leading five foreign countries by number of tourists in Croatia an increase was only recorded for Slovene tourists (by 2.7%). In the category of number of overnight stays, the same statement can only be made in relation to Germany (almost 11 million in 2008 or by 1.2% more than in 2007) and Slovenia with 5,800,000 overnight stays in 2008 (which corresponds to an increase of 2%), which ranked Slovenia in second place (preceding slightly more numerous tourists from Italy).

The spatial distribution of Slovene tourists across Croatian counties in 2007 indicates a dominant position of the counties of Istria (35%) and Primorje-Gorski Kotar (29%), where a total of almost two thirds of all Slovene visitors stayed. Nevertheless, the sum of these shares is significantly lower than in 1999, when it reached 80% (CURIĆ, 2002). Another county that recorded a share of Slovene tourists higher than 10% was that of Zadar (13%). Interestingly, the counties that are not located along the Croatian Littoral were only visited by two percent of Slovene tourists. In terms of overnight stays, the distribution of Slovene tourists across counties displays a similar pattern and only differs by $\pm 1\%$ when compared to the share of registered Slovene tourists (Statistički ljetopis 2008 – Pregled po županijama).

Slika 3. Prostorni raspored slovenskih turista u primorskim gradovima i općinama u 2007. godini
Figure 3 Spatial distribution of Slovene tourists in Croatian Littoral towns and municipalities in 2007

Prostorni razmještaj slovenskih turista po gradovima i općinama Hrvatskoga primorja

U 2007. godini u priobalnom dijelu Hrvatske boravilo je 86% svih turista, koji su ostvarili ukupno 94% svih noćenja u Hrvatskoj.⁴ Usporedivši udio posjete i noćenja turista iz Slovenije po vrstama hrvatskih turističkih mjesta između 1999. i 2007. godine, neke bitne razlike ne možemo ustanoviti. Naime, preko 95% slovenskih turista još uvijek posjećuje isključivo primorska mjesta, gdje je realizirano skoro 97% svih noćenja turista iz Slovenije u Hrvatskoj (CURIĆ, 2002; Statistička izvješća, 2008.).

Činjenica da su Istarska i Primorsko-goranska županija slovenskim turistima najbliže i

⁴ Hrvatsko primorje posjetilo je čak 90% svih stranih turista, koji su ostvarili 96% svih stranih noćenja u Hrvatskoj.

Spatial distribution of Slovene tourists by towns and municipalities in the Croatian Littoral

In 2007, 86% of all tourists in Croatia stayed in the coastal area, where they comprised 94% of all overnight stays.⁴ A comparison between 1999 and 2007 in the shares of Slovene tourists and overnight stays made by Slovene tourists by type of Croatian tourist town and/or municipality does not reveal any significant differences. In fact, more than 95% of all tourists from Slovenia still visits only coastal towns where almost 97% of all overnight stays of Slovene tourists in Croatia are made (CURIĆ, 2002; Statistička izvješća, 2008).

The fact that the counties of Istria and Primorje-Gorski Kotar are geographically closest

⁴ The Croatian Littoral was visited by as many as 90% of all foreign tourists, who comprised 96% of all foreign overnight stays in Croatia.

Tablica 4. Vodeći primorski gradovi i općine Hrvatskog primorja po broju turista iz Slovenije (2007.)
Table 4 Leading towns and municipalities in the Croatian Littoral by number of tourists from Slovenia (2007)

Grad/općina	Županija	Strani turisti	Turisti iz Slovenije	% SLO turista od stranih
Town/municipality	County	Foreign tourists	Tourists from Slovenia	% of SLO tourists of all foreign
Umag	Istarska	286 802	67 626	23,58
Mali Lošinj	Primorsko-goranska	209 575	67 123	32,03
Medulin	Istarska	245 654	45 664	18,59
Novigrad	Istarska	131 186	40 295	30,72
Novalja	Ličko-senjska	101 636	39 886	39,24
Rijeka	Primorsko-goranska	138 087	32 686	23,67
Poreč	Istarska	379 017	32 625	8,61
Vrsar	Istarska	173 189	30 297	17,49
Omišalj	Primorsko-goranska	103 620	27 814	26,84
Punat	Primorsko-goranska	98 679	25 798	26,14

Izvor / Source: Statistička izvješća, 2008.

Tablica 5. Primorski gradovi i općine Hrvatskog primorja s više od 100 000 noćenja turista iz Slovenije (2007.)
Table 5 Towns and municipalities in the Croatian Littoral with more than 100,000 overnight stays made by tourists from Slovenia (2007)

Grad/općina	Županija	Strana noćenja	SLO noćenja	% SLO noćenja od stranih
Town/municipality	County	Foreign overnight stays	SLO overnight stays	% of SLO overnight stays of all foreign
Mali Lošinj	Primorsko-goranska	1 499 215	509 111	33,96
Umag	Istarska	1 635 406	323 023	19,75
Medulin	Istarska	1 744 496	289 728	16,61
Novalja	Ličko-senjska	707 500	277 683	39,25
Novigrad	Istarska	691 508	204 055	29,51
Vrsar	Istarska	1 279 021	175 316	13,71
Poreč	Istarska	2 465 061	162 443	6,59
Punat	Primorsko-goranska	586 066	151 663	25,88
Omišalj	Primorsko-goranska	529 187	136 633	25,82
Pag	Zadarska	572 965	128 528	22,43
Cres	Primorsko-goranska	669 719	121 740	18,18
Funtana	Istarska	1 275 608	121 676	9,54
Tar-Vabriga	Istarska	1 324 721	113 819	8,59
Krk	Primorsko-goranska	687 879	110 639	16,08
Baška	Primorsko-goranska	754 087	107 268	14,22
Vodnjan	Istarska	151281	101 472	67,08
Rab	Primorsko-goranska	996 111	100 765	10,12

Izvor / Source: Statistička izvješća, 2008.

najdostupnije bitno se odražava u ukupnoj posjeti po gradovima i općinama Hrvatskog primorja, što se može razabrati i iz Slike 3. Između deset vodećih primorskih gradova i općina u kojima je u 2007. godini boravilo više od 25 000 turista iz Slovenije, pet se nalazi u Istarskoj, a četiri u Primorsko-goranskoj županiji (Tab. 4.). Od ostalih jedino je tu još grad Novalja iz Ličko-senjske županije. Udio slovenskih turista među stranim u Novalji skoro

and therefore easily accessible to Slovene tourists significantly influences the total number of tourists in the towns and municipalities of the Croatian Littoral, as can be seen in Figure 3. Among the ten leading coastal towns and municipalities in which more than 25,000 Slovene tourists stayed in 2007, five are located in Istria County and four in Primorje-Gorski Kotar County (Tab. 4). Among the others we can only find the town of Novalja

je 40%, što je najviše između deset najposjećenijih gradova i općina.

Ako je u 2007. po broju turista iz Slovenije vodeći primorski grad Umag (67 626 dolazaka, dakle samo 503 posjetitelja više nego u Malom Lošinj), onda je u kategoriji noćenja Mali Lošinj daleko vodeći grad s preko pola milijuna ostvarenih noćenja turista iz Slovenije (Tab. 5.).

Iz tablice 5. možemo još razabrati, da je 2007. godine registrirano preko 100 000 noćenja slovenskih turista u 17 gradova i općina (u 1999. tek u 11), što je djelomice rezultat novonastalih općina (na primjer Funtana i Tar-Vabriga), ali i postupne prostorne disperzije slovenskih turista po turističkim naseljima Hrvatskoga primorja u zadnjih deset godina. Između gradova i općina s najviše ostvarenih noćenja turista iz Slovenije potrebno je svakako izdvojiti grad Vodnjan, gdje je čak dvije trećine svih stranih noćenja slovenskih.⁵ U Istri slovenski su turisti prevladavajući gosti s relativnom većinom noćenja još u općini Bale te gradovima Umag i Novigrad. Vrlo je značajna i činjenica da se uz gradove i općine u Istarskoj i Primorsko-goranskoj županiji, s više od 100 000 noćenja pojavljuje i grad Novalja u Ličko-senjskoj, te grad Pag u Zadarskoj županiji. Na otoku su Pagu inače (što odvojeno vrijedi za oba grada i za općinu Kolan) turisti iz Slovenije uvjerljivo na prvome mjestu po dolascima i po ostvarenim noćenjima među stranim turistima i čak u ispred domaćih gostiju iz Hrvatske!

Hrvatski otoci nedvojbeno su iznimno popularna destinacija među slovenskim turistima. Relativnu većinu svih posjetitelja – uključujući i domaće turiste – čine, naime, u gradovima i/ili općinama na Hvaru (Jelsa, Sućuraj), Korčuli (Blato, Lumbarda), Krku (Dobrinj, Omišalj), Lošinj (Mali Lošinj), Pagu (Kolan, Novalja, Pag), Pašmanu (Pašman) i Ugljanu (Kali, Preko), gdje ostvare i većinu noćenja. U otočnim gradovima/općinama na Braču (Postira, Pučišća), Korčuli (Vela Luka), Mljetu (Mljet), Šolti (Šolta) i Visu (Komiža, Vis) slovenski su turisti pak na prvom mjestu po dolascima i noćenjima među stranim turistima.

⁵ Osim grada Vodnjana natpolovičnu većinu dolazaka i noćenja slovenski su turisti u 2007. godini ostvarili jedino još u općini Pašman u Zadarskoj županiji. U 1999. takvih je primorskih gradova i općina bilo šest: Vodnjan, Poveljana, Pašman, Marčana, Kali i Lumbarda (CURIĆ, 2002.).

in Lika-Senj County. The share of Slovene tourists among all foreign tourists in Novalja reaches almost 40%, which is the highest of the ten most visited towns and municipalities.

In 2007 the leading town in terms of the number of tourists from Slovenia was Umag (with 67,626 arrivals or only 503 visitors more than the town of Mali Lošinj). Yet, in the category of overnight stays Mali Lošinj is ranked first, with more than half a million overnight stays made by tourists from Slovenia, thus significantly exceeding all other towns and municipalities (Tab. 5).

Data presented in Table 5 also show that in 2007 more than 100,000 Slovene tourists were registered in 17 towns and municipalities (only 11 in 1999), which can in part be attributed to the formation of new municipalities (for instance Funtana and Tar-Vabriga) but also to the gradual spatial dispersion of Slovene tourists across tourist towns and municipalities of the Croatian Littoral in the last ten years. Among the towns and municipalities with the most overnight stays made by Slovene tourists the town of Vodnjan stands out. Here as many as two thirds of all foreign overnight stays were made by tourists from Slovenia.⁵ In addition, in Istria Slovene tourists hold the relative majority of overnight stays in the municipality of Bale and the towns of Umag and Novigrad. Significantly, in addition to towns and municipalities located in the counties of Istria and Primorje-Gorski Kotar, Slovene tourists made more than 100,000 overnight stays also in the town of Novalja in Lika-Senj County and the town of Pag in Zadar County. Moreover, on the island of Pag (both in the two towns and in the municipality of Kolan) tourists from Slovenia are ranked first by a wide margin in terms of the number of arrivals as well as overnight stays among all foreign tourists and domestic tourists from Croatia.

Croatian islands are undoubtedly an extremely popular destination among Slovene tourists. Slovene tourists hold the relative majority of all visitors – including domestic (Croatian) tourists – in the towns and/or municipalities on the islands of Hvar (Jelsa, Sućuraj), Korčula (Blato, Lumbarda), Krk (Dobrinj, Omišalj), Lošinj (Mali Lošinj), Pag (Kolan, Novalja, Pag), Pašman (Pašman), and Ugljan (Kali, Preko), where they also make the majority of overnight stays. In addition, they are ranked first in terms of the number

⁵ In addition to the town of Vodnjan, in 2007 Slovene tourists realized more than half of all foreign overnight stays only in the municipality of Pašman in Zadar County. In 1999 Slovene tourists held this share in six towns and municipalities of the Croatian Littoral: Vodnjan, Poveljana, Pašman, Marčana, Kali, and Lumbarda (CURIĆ, 2002.).

Tablica 6. Prosječan boravak turista iz Slovenije po gradovima i općinama Hrvatskoga primorja duži od 8 dana (2007.)
Table 6 Average length of stay of tourists from Slovenia in towns and municipalities of the Croatian Littoral if longer than 8 days (2007)

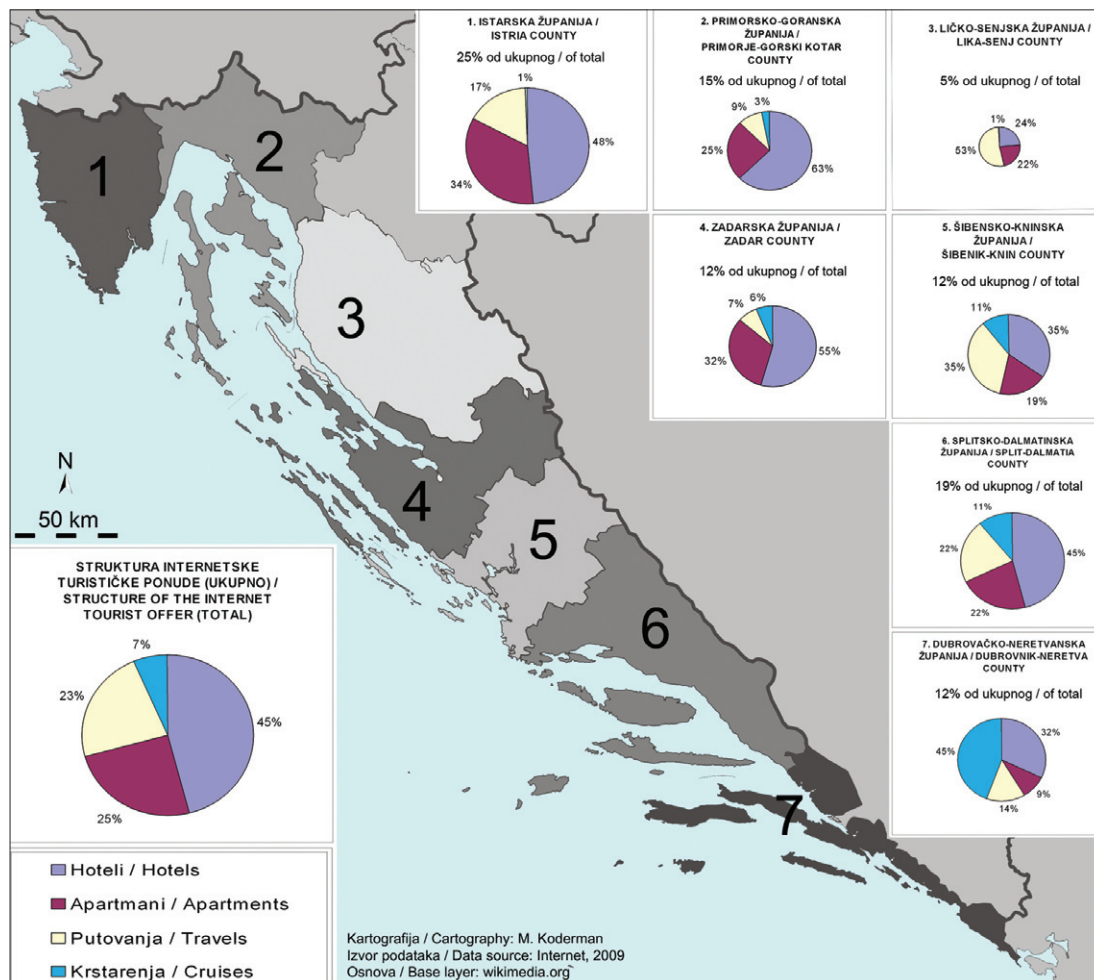
Grad/općina	Županija	Turisti iz Slovenije	SLOV. noćenja	Prosječan boravak
Town/municipality	County	Tourists from Slovenia	SLO overnight stays	Average stay
Sutivan	Splitsko-dalmatinska	813	8 765	10,8
Blato	Dubrovačko-neretvanska	1 897	19 462	10,3
Selca	Splitsko-dalmatinska	500	4 883	9,8
Jasenice	Zadarska	347	347	9,4
Janjina	Dubrovačko-neretvanska	113	1 047	9,3
Kali	Zadarska	467	4 328	9,3
Preko	Zadarska	4 394	39 539	9,0
Sukošan	Zadarska	2 168	19 527	9,0
Postira	Splitsko-dalmatinska	1 592	14 027	8,8
Vis	Splitsko-dalmatinska	3 898	34 490	8,8
Lumbarda	Dubrovačko-neretvanska	3 072	26 461	8,6
Ližnjan	Istarska	340	2 888	8,5
Orebić	Dubrovačko-neretvanska	5 304	45 102	8,5
Smokvica	Dubrovačko-neretvanska	653	5 556	8,5
Višnjan	Istarska	56	476	8,5
Vrsi	Zadarska	1 067	9 025	8,5
Privlaka	Zadarska	2 658	22 211	8,4
Sućuraj	Splitsko-dalmatinska	1 632	13 646	8,4
Kolan	Zadarska	7 364	61 307	8,3

Izvor / Source: Statistička izvješća, 2008.

Slovenski turisti u prosjeku se najduže zadržavaju baš u otočnim gradovima i općinama Splitsko-dalmatinske, Dubrovačko-neretvanske i Zadarske županije, što je i razumljivo jer su to prostorno od Slovenije najudaljenije destinacije. Između 19 gradova i općina u kojima je boravak turista iz Slovenije u 2007. u prosjeku bio duži od 8 dana ipak su se našle i dvije istarske općine, a najviše (7) bilo je iz Zadarske županije (Tab. 6.), što čini bitnu razliku u usporedbi s 1999. godinom, kada je kriteriju prosječnog boravka dužeg od 8 dana odgovaralo 13 gradova i općina od kojih je zajedno čak 11 bilo iz Dubrovačko-neretvanske i Splitsko-dalmatinske županije (CURIĆ, 2002.). Faktor udaljenosti, dakle, nije više toliko odlučujući element dužeg (ili kraćeg) boravka, pogotovo zahvaljujući poboljšanoj otočnoj infrastrukturi (izgradnji otočnih prometnica) i uspostavi većeg broja trajektnih linija. Sve značajniji postaje u tom smislu dodatni sadržaj, odnosno kvaliteta i kvantiteta same turističke ponude.

of arrivals and overnight stays among all foreign tourists in the towns/municipalities on the islands of Brač (Postira, Pučišća), Korčula (Vela Luka), Mljet (Mljet), Šolta (Šolta), and Vis (Komiza, Vis).

The average number of days Slovene tourists spend in Croatia is highest in island towns and municipalities of the counties of Split-Dalmatia, Dubrovnik-Neretva, and Zadar, which can be attributed to the fact that these destinations are spatially farthest from Slovenia. Nevertheless, among the 19 towns and municipalities in which the average length of stay of Slovene tourists in 2007 exceeded eight days we can also find two Istrian municipalities whereas most (7) are located in Zadar County (Tab. 6), which significantly differs from the situation in 1999. Then the criterion of length of stay of eight days or more was met by 13 towns and municipalities, among which as many as 11 were located in the counties of Dubrovnik-Neretva and Split-Dalmatia (CURIĆ, 2002). The importance of the distance factor, therefore, decreased, mostly as a result of improved island infrastructure (construction of island roads) and establishment of more frequent ferry lines. As a result, the importance of other factors such as additional content or, in other words, the quality and quantity of tourist services is increasing.

Slika 4. Prostorni razmještaj internetske ponude slovenskih turističkih poduzeća i njezina struktura po županijama Hrvatskog primorja (u %)

Figure 4 Spatial distribution of internet tourism offer of Slovene travel agencies and its structure by counties of the Croatian Littoral (in %)

Analiza internetske ponude izabranih slovenskih turističkih agencija za područje Hrvatskog primorja

Opće spoznaje

Detaljni pregled svih relevantnih web-stranica na kraju je rezultirao popisom 165 ponuđača različitih pravnih oblika (vidi popis u Prilogu), koji su na svojim web-stranicama nudili slovenskim (i drugim) turistima različite turističke usluge u spomenutim primorskim županijama. Ponudu turističkih usluga podijelili smo na tri glavne kategorije:

- smještaj (tu smo dodatno odvojili smještaj u hotelima i apartmanima/sobama);

Analysis of the internet offer of selected Slovene travel agencies for the area of the Croatian Littoral

General findings

A detailed overview of all relevant websites resulted in the final list of 165 suppliers of tourist services with different legal structures (see the list in the Appendix), using their own websites to advertise different tourist services for Slovene (and other) tourists in the examined Croatian Littoral counties. The offer of tourist services was classified into three broad categories:

- accommodation (further divided into accommodation in hotels and apartments/rooms),

Tablica 7. Deset najčešće oglašavanih turističkih destinacija po vrstama prevladavajuće usluge/ponude u Hrvatskom primorju na analiziranim web-stranicama slovenskih turističkih agencija

Table 7 Ten most frequently advertised tourist destinations by type of predominant offer/service along the Croatian Littoral on analyzed websites of Slovene travel agencies

	Destinacija	Županija	Vrsta usluge / ponude
	Destination	County	Type of service / offer
1	Dubrovnik	Dubrovačko-neretvanska	Krstarenje, ljetovanje / Cruising, summer vacation
2	Makarsko primorje	Splitsko-dalmatinska	Ljetovanje / Summer vacation
3	Krk	Primorsko-goranska	Ljetovanje / Summer vacation
4	Pula	Istarska	Ljetovanje, putovanje / Summer vacation, travel
5	Poreč	Istarska	Ljetovanje / Summer vacation
6	Korčula	Dubrovačko-neretvanska	Ljetovanje, putovanje / Summer vacation, travel
7	Biograd	Zadarska	Ljetovanje / Summer vacation
8	Rovinj	Istarska	Ljetovanje / Summer vacation
9	Zadar	Zadarska	Ljetovanje / Summer vacation
10	Pag / Split	Ličko-senjska, Zadarska / Splitsko-dalmatinska	Ljetovanje / Putovanje, ljetovanje Summer vacation / Travel, summer vacation, cruising

Izvor / Source: Internet, 2009.

- putovanja (koja su u predstavljenim programima uključivala jednu ili više destinacija Hrvatskoga primorja);
- krstarenja (koja su bila vezana na plovidbu i boravak na brodu te posjetu krajeva uz obalu).

Na taj način kategorizirana ponuda, koja je uključivala i mala sela sa samo nekoliko turističkih objekata u nastavku bila je djelomično grupirana i sumirana te ograničena na nešto veća i značajnija turistička središta po primorskim županijama, zato su i glavni nalazi u nastavku prikazani po županijama.

S prikupljenim podacima mogli smo evidentirati učestalost internetske ponude za pojedina turistička središta, odnosno destinacije Hrvatskoga primorja. Tako je bilo utvrđeno da se ponuda turističkih agencija u većini koncentrira na turistička središta Istarske županije, što je čak četvrtina ukupne turističke ponude na internetu (Sl. 4.) Slijedi ponuda za turistička mjesta u Splitsko-dalmatinskoj (19%) i Primorsko-goranskoj županiji (15%).

Zanimljiva je struktura turističke ponude po županijama gdje u većini prevladava ponuda za ljetovanja, osobito ljetovanja u hotelima. Ponuda ljetovanja (u hotelima i apartmanima) pogotovo je učestala u Primorsko-goranskoj te Istarskoj županiji, gdje zajedno predstavlja preko 80% ukupne turističke ponude analiziranih slovenskih agencija za područje dviju županija.

- trips (which in the presented programmes included one or more destinations located in the Croatian Littoral), and
- cruising (trips related to navigation and staying on board a vessel and visits to coastal settlements).

These categories, which initially included small villages with only few tourist premises, were then partly grouped and limited to larger and more important tourist centres in Croatian Littoral counties. The main findings are therefore presented across counties.

The collected data allowed a comparison of the frequency of internet tourism offer for each tourist centre or destination along the Croatian Littoral. The results show that the internet offer of travel agencies concentrates on tourist centres in Istria County, amounting to as much as one fourth of the total internet offer (Fig. 4). Tourist centres located in Istria County are followed by tourist resorts in the counties of Split-Dalmatia (19%) and Primorje-Gorski Kotar (15%).

An interesting aspect is the structure of tourism offer by counties. In most cases summer vacation offer, in particular in hotels, prevails. Summer vacation offer (in hotels and tourist apartments) holds particularly high shares in relation to the counties of Primorje-Gorski Kotar and Istria, where it represents more than 80% of total tourism offer of the analyzed Slovene travel agencies for the area of these two counties.

Ponuda putovanja prevladava u Ličko-senjskoj županiji, u kojoj glavnu destinaciju predstavljaju Plitvička jezera, te Dubrovačko-neretvanskoj županiji, koja turiste privlači poglavito gradom Dubrovnikom i deltom rijeke Neretve. Uz to potrebno je dodati da Plitvička jezera predstavljaju jednu od glavnih destinacija putovanja, koja nije vezana na more, što djelomično vrijedi i za Nacionalni park Krka i deltu rijeke Neretve, ali je internetska ponuda za te dvije destinacije ipak znatno manje izražena.

Na temelju analizirane internetske ponude slovenskih turističkih agencija napravljen je i popis deset najčešće oglašavanih turističkih destinacija (Tab. 7.)

Prostorni raspored turističke ponude po županijama Hrvatskog primorja

Istarska županija općenito je jako zastupljena u ponudi europskih i slovenskih turističkih organizacija, što dokazuje čak četvrtina ukupne turističke ponude na web-stranicama slovenskih agencija. Iz tablice 7. razvidno je i značenje određenih turističkih mjesta Istarske županije; Pula s okolicom, Poreč i Rovinj nalaze se među najčešće oglašavanim turističkim destinacija na cijelome hrvatskom Jadranu.

Istra je bila već za vrijeme SFRJ najposjećenija turistička regija u Hrvatskoj, što je vrijedilo i za tadašnje "domaće" i za strane turiste izvan prostora bivše zajedničke države. Jedinственe prirodne, klimatske i povijesno-kulturne značajke glavni su razlog za kontinuirano posjećivanje ove regije već od 19. stoljeća nadalje. Razloge za tako veliki posjet njezinih primorskih (a i ostalih unutrašnjih) krajeva možemo osim tradiciji nedvojbeno pripisati i geografskom položaju u neposrednoj blizini emitivnih turističkih zemalja iz kojih dolazi i najveći broj turista u Hrvatskoj (Njemačka, Slovenija, Italija, Austrija).

Iz slike 5. razvidan je i udio ostalih važnih priobalnih turističkih središta Istarske županije. Prevladavajuća ponuda slovenskih turističkih agencija fokusirana je poglavito na ljetovanje u hotelima i apartmanima (82%), dok ponešto veći udio turističke ponude za kategoriju putovanja jedino predstavljaju Brijuni, Rovinj i Pula (zajedno 17% oglašavane ponude u Istarskoj županiji).

Kvarner je, slično kao i Istra, razvijen i cijenjen kao turistička destinacija već krajem 19. stoljeća, kada je Opatija postala zimovališno-zdravstveni

Summer vacation offer is prevalent for Lika-Senj County with its main destination the Plitvička jezera Lakes, and Dubrovnik-Neretva County and its main destinations the town of Dubrovnik and the delta of the Neretva. The Plitvička jezera Lakes represent one of the main travel destinations not related to the sea, which can partly be attributed also to the National Park of Krka and the delta of the Neretva; nevertheless, the presence of internet offer for these two destinations is significantly less.

Based on the analyzed internet offer of Slovene travel agencies a list of the most frequently advertised tourist destinations has been compiled (Tab. 7).

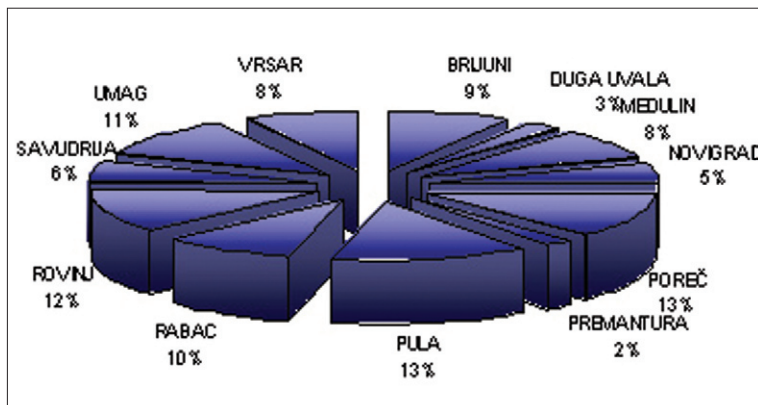
Spatial distribution of internet offer by counties of the Croatian Littoral

Istria County in general is highly present in the offer of European and Slovene tourism organizations, which is confirmed by its presence in as much as one fourth of the total internet offer on websites of Slovene travel agencies. Table 7 also reveals the importance of some tourist resorts in Istria County; Pula and its surroundings, Poreč, and Rovinj can be found among the most frequently advertised tourist destinations in the entire Croatian Littoral.

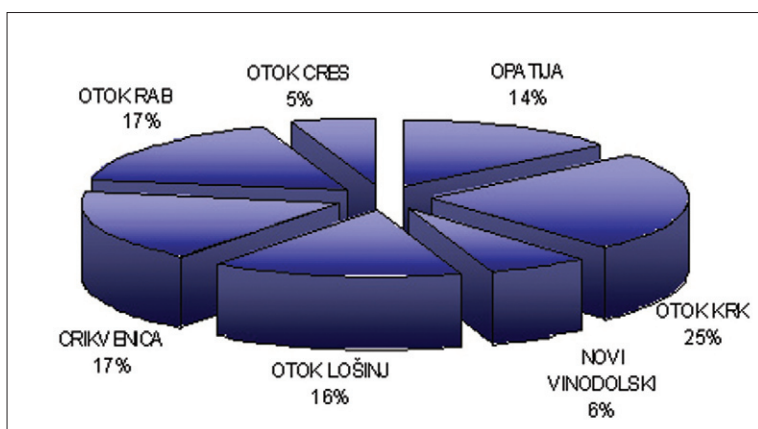
As early as during the time of the former common state of Yugoslavia, Istria was the most visited tourist region in Croatia, both among the then "domestic" as well as foreign tourists, coming from areas beyond the border of the former common state. Unique natural, climatic, and historical-cultural properties have been attracting visitors to this region since the 19th century. In addition to tradition, the main factor attracting tourists to Istrian coastal (and hinterland) towns certainly is its geographical position in the immediate vicinity of tourists' countries of origin from which most tourists in Croatia come (Germany, Slovenia, Italy, Austria).

Figure 5 shows the share of offer related to other important coastal tourist centres in Istria County. Most internet offer advertised on websites of Slovene travel agencies focuses on summer vacation in hotels and apartments (82%). A significant share of tourism offer in the category of trips is only related to Brijuni, Rovinj, and Pula (together comprising 17% of the advertised offer in Istria County).

Similarly to Istria, Kvarner has been a developed and renowned tourist destination since as early as

Slika 5. Struktura oglašvanih turističkih (priobalnih) mjesta u Istarskoj županiji
Figure 5 Structure of advertised tourist (coastal) destinations in Istria County

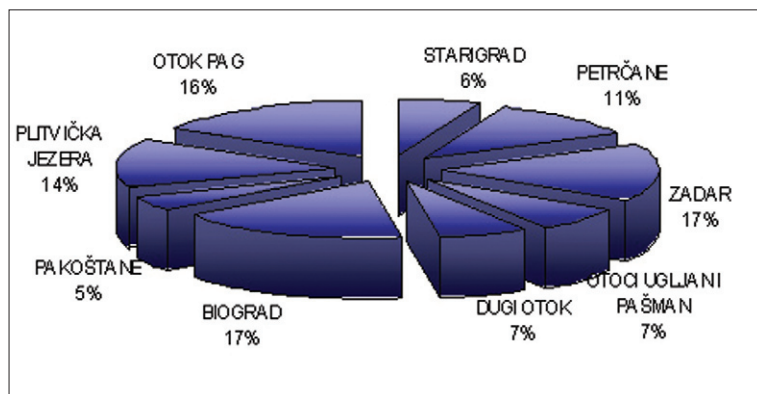
Slika 6. Struktura oglašvanih turističkih (priobalnih) destinacija Primorsko-goranske županije
Figure 6 Structure of advertised (coastal) tourist destinations in Primorje-Gorski Kotar County

centar austrijskoga dvora, a novonastali trend brzo je slijedila i druga elita. Opatija i opatijsko primorje danas su dio Primorsko-goranske županije, koja između ostalih krajeva uključuje i značajne turističke destinacije: otoke Cres, Krk, Rab i Lošinj.

Iz analize internetske ponude za destinacije u Primorsko-goranskoj županiji prikazujemo sljedeće nalaze (Sl. 6.): četvrtina oglašvanih destinacija u toj administrativnoj jedinici odnosi se na otok Krk (s krajevima Baška, Krk, Njivice, Omišalj, Malinska i Punat). Crikvenica (17%), otoci Rab (17%) i Lošinj (16%) te Opatija (14%) isto su značajne destinacije na koje se zajedno odnosi skoro dvije trećine relevantne internetske ponude. Slijede još Novi Vinodolski (6%) i otok Cres (5%) s nešto manjim udjelima oglašavane ponude. Isto kao u Istarskoj i u Primorsko-goranskoj županiji prevladavajuća su ponuda ljetovanja (88% sve ponude).

the late 19th century when Opatija became a winter and health resort of the Austrian court, with other elites immediately following the new trend. Today Opatija and its surroundings are part of Primorje-Gorski Kotar County, which in addition to other towns includes several important island tourist destinations (Cres, Krk, Rab, and Lošinj).

The analysis of the internet offer for destinations in Primorje-Gorski Kotar County produced the following main findings (Fig. 6): a quarter of advertised destinations in this administrative unit are located on the island of Krk (with the towns of Baška, Krk, Njivice, Omišalj, Malinska, and Punat). Other frequently advertised destinations are Crikvenica (17%), the islands of Rab (17%) and Lošinj (16%), and Opatija (14%); together these can be found in almost two thirds of relevant internet tourism offer. They are followed by Novi Vinodolski (6%) and the island of Cres (5%) with slightly lower shares of advertised offer. Similar to

Slika 7. Struktura oglašavanih turističkih destinacija Ličko-senjske i Zadarske županije
Figure 7 Structure of advertised tourist destinations in the counties of Lika-Senj and Zadar

Ličko-senjska i Zadarska županija zbog određenih specifičnosti u ponudi obrađene su zajedno. Zabilježene su, naime, samo dvije, ali jako značajne destinacije u Ličko-senjskoj županiji, na koje se odnosi konkretna ponuda slovenskih turističkih agencija na internetu. To su Plitvička jezera i otok Pag, koji obje županije i međusobno administrativno dijele, pa zbog toga predstavljamo najčešće oglašavane destinacije za obje administrativne jedinice zajedno (Sl. 7.).

Ličko-senjska županija inače je jedina s prevladavajućim udjelom ponude putovanja, odnosno izleta (53%). Plitvička jezera kao dio prirodne baštine UNESCO-a očigledno su jako značajan "pull-faktor" i predstavljaju cilj i za jednodnevne izletnike, kojima su jezera glavna atrakcija, i za višednevna putovanja, na kojima se turisti zaustave na putu prema drugim destinacijama Hrvatske, Bosne i Hercegovine ili Crne Gore.

Glavna turistička odredišta obiju županija (prevladavajuća ponuda inače je ljetovanje) jesu Zadar (odnosno mjesta: Zaton, Sukošan, Obrovac, Vinjerac, Diklo), Biograd (Sv. Petar, Sv. Filip i Jakov) te otok Pag (Novalja, Pag). Među najčešće oglašavanim turističkim središtima u Zadarskoj županiji još su Petrčane te otoci Ugljan, Pašman i Dugi otok.

U Šibensko-kninskoj županiji podjednako je zastupljena i oglašavana ponuda ljetovanja (54%) i putovanja zajedno s krstarenjima (46%). U kategoriji ljetovanja najveće udjele dostižu Vodice (19%), Murter (16%), Primošten (13%) i Šibenik, koji je ujedno oglašavan i kao jedan od ciljeva putovanja te polazište za krstarenja (sve zajedno iznosilo je 22% udjela od sve oglašavane

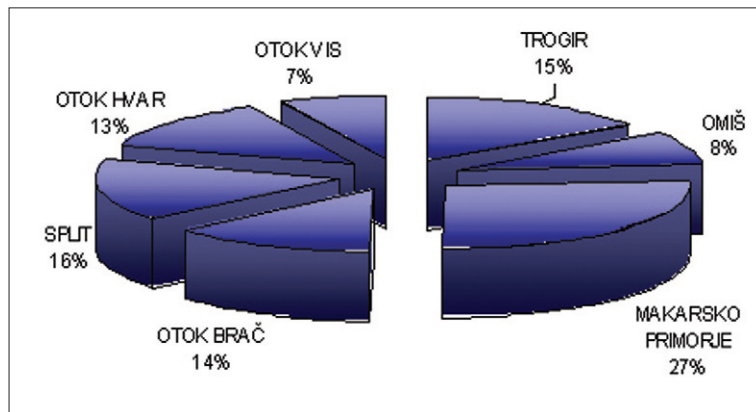
what has been found for Istria County, here the prevailing offer concerns summer vacation (88%).

In the analysis, the counties of Lika-Senj and Zadar have been merged. In fact, only two (though very) important destinations located in these counties and advertised on the examined websites have been found. These are the Plitvička jezera Lakes and the island of Pag, administratively shared by both counties, which is the reason why the most frequently advertised destinations for both administrative units have been grouped (Fig. 7).

Interestingly, Lika-Senj County is the only county displaying a prevalent share of offer in the category of travel or trips (53%). The Plitvička jezera Lakes, a part of the UNESCO natural heritage, obviously represent a powerful pull factor and a destination both for day visitors, to whom the lakes are the main attraction, and for tourists on longer trips who call here on their way to other destinations in Croatia, Bosnia and Herzegovina, or Montenegro.

The main tourist destinations in both counties (the main offer concerns summer vacation) are Zadar (or the resorts of Zaton, Sukošan, Obrovac, Vinjerac, Diklo), Biograd (Sv. Petar, Sv. Filip i Jakov), and the island of Pag (Novalja, Pag). Other most frequently advertised tourist centres in Zadar County include Petrčane and the islands of Ugljan, Pašman, and Dugi otok.

In Šibenik-Knin County the offer concerning summer vacation (54%) and travelling including cruising (46%) holds approximately equal shares. Within the category of summer vacation the highest shares are held by Vodice (19%), Murter (16%), Primošten (13%), and Šibenik, the latter being advertised both as a travel destination and a starting point for cruising trips (together accounting

Slika 8. Struktura oglašavanih turističkih destinacija Splitsko-dalmatinske županije
Figure 8 Structure of advertised tourist destinations in Split-Dalmatia County

ponude za županiju). Dobar dio turista motiviran je razgledanjem Šibenika, pogotovo zbog njegove jedinstvene kulturne baštine, u prvom redu tamošnje katedrale sv. Jakova, koja je također na popisu UNESCO-a.

Uz Šibenik glavne su oglašavane destinacije nacionalni parkovi, NP Krka (14%) i NP Kornati (12%), koji su također jedan od ciljeva putovanja. Obje turističke atrakcije značajne su i kao postaje na krstarenjima.

Splitsko-dalmatinska županija druga je najčešće spomenuta destinacija Hrvatskog primorja (19% svih internetskih ponuda). Ljetovanja u hotelima i apartmanima predstavljaju čak dvije trećine oglašavane internetske ponude, dok se 22% ponude odnosi na putovanja, a 11% na krstarenja. Među pojedinim destinacijama u regiji ističe se Makarsko primorje s 27% svih ponuda u županiji. Makarsko primorje i tamošnja naselja Baška Voda, Brela, Gradac, Podaca, Podgora, Tučepi i Živogošće ukupno su druga destinacija u Hrvatskom primorju po broju oglašavanih ponuda na internetu među slovenskim turističkim poduzećima.

Turistička središta Split i Trogir također su na popisu kulturne baštine UNESCO-a i dostižu ukupno preko 30% svih internetskih ponuda u županiji, ali je razlika među njima u tome što je Split u većini oglašavan kao jedan od ciljeva putovanja i krstarenja, dok se na Trogir (zajedno s otocima Čiovo i Drvenik) većim udjelom odnose ponude ljetovanja, pogotovo onih u hotelima. Iz Slike 8 može se razabrati, da se znatniji udio ponuda za Splitsko-dalmatinsku županiju odnosi

for 22% of the advertised offer for this county). A significant portion of tourists is attracted to Šibenik by sight-seeing possibilities and its rich cultural legacy, primarily St. Jacob's Cathedral, a UNESCO cultural heritage monument.

In addition to Šibenik, the most advertised destinations are national parks: the National Park of Krka (14%) and the National Park of Kornati (12%). Both tourist attractions are also important as stops on cruising routes.

Split-Dalmatia County is the second most advertised destination of the Croatian Littoral (19% of all internet offer). Summer vacation in hotels and tourist apartments accounts for as many as two thirds of the advertised internet offer while 22% is related to trips and 11% to cruising. Among individual destinations in the region, the one standing out is the Makarsko primorje area with 27% of all advertised offer in the county. The Makarsko primorje and its settlements of Baška Voda, Brela, Gradac, Podaca, Podgora, Tučepi, and Živogošće together represent the second destination along the Croatian Littoral in terms of the quantity of the advertised internet offer by Slovene travel agencies.

The tourism centres of Split and Trogir are listed as UNESCO cultural heritage sites and together exceed 30% of all internet offer for the county. The difference between the two towns is that in most cases Split is advertised as a travel and cruising destination while Trogir (together with the islands of Čiovo and Drvenik) is mostly related to the category of summer vacation, in particular accommodation in hotels. Figure 8 shows that a significant share of offer for Split-Dalmatia County

još na otok Brač (14%), otok Hvar (13%), Omiš (8%) i otok Vis (7%).

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji najčešće je oglašavana destinacija u Hrvatskom primorju – grad Dubrovnik. Taj jedinstveni kulturno-historijski grad sa svjetski poznatom starom gradskom jezgrom postao je simbol turističke promocije Hrvatske i jedna je od najviše prepoznatljivih ikona u državi. Županija je inače poznata i po drugim turističkim odredištima, među kojima valja istaknuti otoke Korčulu, Lastovo i Mljet.

Kroz analizu internetske turističke ponude slovenskih agencija pokazalo se da je grad Dubrovnik (zajedno s naseljima Slano i Cavtat te otocima Lopud, Koločep i Šipan) najviše oglašavana destinacija u Hrvatskom primorju. Osim toga Dubrovačko-neretvanska županija ima i najveći udio oglašavanih ponuda koje se odnose na krstarenja na hrvatskom Jadranu (45%), dok je udio ponuda za putovanja i izlete znatno manji (14%). Ponuda ljetovanja u hotelima i apartmanima prevladavala je na otoku Korčuli (uključujući i manje otoke Lastovo i Sušac) i na Pelješcu (pogotovo u naselju Trpanj). Značajan udio ponude odnosio se i na otok Mljet (9%), koji se u svojoj ponudi prije svega ističe svojim nacionalnim parkom.

Kao zanimljiva turistička destinacija Dubrovačko-neretvanske županije u zadnjih nekoliko godina pojavljuje se i Donjoneretvanski kraj ("dolina Neretve"), koji slovenski ponuđači turističkih usluga ponajviše oglašavaju uz berbu mandarina, a djelomično i tzv. "fotosafari". Dolina Neretve (uz Plitvička jezera i NP Krka) jedna je od rijetkih destinacija koja nije direktno vezana uz Jadransko more i takozvani "3S" ("sun, sea, sand") turizam.

Zaključak

Analizirani statistički podatci i već izvedena istraživanja o posjetu slovenskih turista u Hrvatskom primorju upućuju na stalan porast broja turista iz Slovenije i njihovih noćenja. Slovenski su turisti po broju dolaska na trećem mjestu (iza turista Njemačke i Italije), dok po broju noćenja među stranim turistima zaostaju jedino za Nijemcima. Činjenica je da je Hrvatska očigledno najpopularnija i po dostupnim statističkim podacima (SURS, DZS RH) i najznačajnija turistička destinacija za turiste

is held by the islands of Brač (14%) and Hvar (13%), Omiš (8%), and the island of Vis (7%).

The most frequently advertised destination along the Croatian Littoral – the town of Dubrovnik – is located in Dubrovnik-Neretva County. This unique cultural-historic town with a world-renowned old town centre has become the symbol of Croatian tourism promotion and is among the most recognized icons in the state. In addition to Dubrovnik, the county is known for other tourist destinations, for example the islands of Korčula, Lastovo, and Mljet.

The analysis of the internet tourism offer of Slovene travel agencies has revealed that the town of Dubrovnik (together with the settlements of Slano and Cavtat and the islands of Lopud, Koločep, and Šipan) is the most frequently advertised destination of the Croatian Littoral. In addition, Dubrovnik-Neretva County is characterized by the highest share of advertised offer related to cruising in the Croatian Adriatic (45%) while the share of offer related to travelling and trips is significantly lower (14%). The offer for summer vacation in hotels and tourist apartments prevails for the island of Korčula (including the two smaller islands of Lastovo and Sušac) and Pelješac (in particular the settlement of Trpanj). A significant share of the offer is related to the island of Mljet (9%), which boasts in particular a national park.

Another interesting tourist destination in Dubrovnik-Neretva County has emerged in recent years, the Donjoneretvanski kraj or the valley of the river Neretva, advertised by suppliers of tourist services for the picking of mandarins and in part "photo-safaris". In addition, the Plitvička jezera Lakes and the National Park of Krka, the valley of the river Neretva can be found among the few destinations that are not directly linked to the Adriatic Sea or the "3S" ("sun, sea, sand") tourism.

Conclusion

The analyzed statistical data and previous research concerning visits of Slovene tourists to Croatia indicate a constant increase in the number of Slovene tourists and their overnight stays. In terms of the number of arrivals, Slovene tourists are ranked third (following tourists from Germany and Italy) while in terms of the number of overnight stays they are only preceded by Germans. As available statistical data (SURS, DZS) indicate, Croatia is the most popular and important tourist destination for Slovene tourists. In addition, Slovene

iz Slovenije, koji pak s druge strane za hrvatski turizam predstavljaju jedan od ključnih segmenata stranih turista. Neriješena politička pitanja između dviju susjednih država očigledno nisu imala većeg utjecaja na pozitivni trend porasta turističkog posjeta iz Slovenije u Hrvatskoj.

Analiza turističkog posjeta u primorskim gradovima i općinama u 2007. godini pokazuje da su gradovi i općine iz Istarske (Umag, Medulin, Novigrad, Poreč) i Primorsko-goranske županije (Mali Lošinj, Rijeka, Omišalj), koji su slovenskim turistima geografski najbliži i najdostupniji, ujedno i najposjećeniji. Usporedba s 1999. godinom pokazuje bitnu razliku u razmještaju turista iz Slovenije, jer se među najposjećenije gradove/općine u 2007. godini uvrštava i grad Novalja iz Ličko-senjske županije. Otok Pag postao je očigledno jedna od najznačajnijih destinacija slovenskih turista u Hrvatskom primorju, što dokazuje i činjenica da se uz prevladavajuće gradove i općine iz Istarske i Primorsko-goranske županije s preko 100 000 noćenja pojavljuju i grad Novalja iz Ličko-senjske te grad Pag iz Zadarske županije. Inače je u 2007. godini za razliku od 1999. znatno povećan broj gradova i općina s preko 100 000 noćenja slovenskih turista, što je djelomice rezultat novonastalih općina, ali i postupne prostorne disperzije slovenskih turista po turističkim naseljima Hrvatskoga primorja u zadnjih deset godina.

Glavni nalazi istraživanja, koje je uključivalo sve ponuđače turističkih usluga s oglašavanom internetskom ponudom na vlastitim web-stranicama (165 agencija), pokazali su da se statistički najposjećenije destinacije djelomično razlikuju od najčešće oglašavanih na internetu. Utvrđeno je da su najčešće oglašavane destinacije one u Splitsko-dalmatinskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, koje u stvari ne bilježe tako masovne posjete slovenskih turista. Apsolutno gledano, glavnina internetske ponude odnosi se na Istarsku županiju, koja je u svakom pogledu i najposjećenija regija Hrvatskog primorja.

Najčešće oglašavane agencijske internetske ponude odnose se na ljetovanja u hotelima i apartmanima (ukupno 70%), slijedi ponuda koja uključuje putovanja i izlete (23%) te krstarenja (7%). Pri tome zapažamo određena odstupanja u strukturi ponude između primorskih županija. S iznimkom Istarske županije, na koju se odnosi četvrtina ukupne oglašavane internetske ponude, te nešto skromnije ponude za Ličko-senjsku

tourists represent a key segment of foreign tourists for Croatian tourism. It seems that unresolved political issues between the two states did not have a significant influence on the positive increasing trend of tourist visits from Slovenia to Croatia.

The analysis of tourist visits to towns and municipalities of the Croatian Littoral in 2007 shows that the towns and municipalities of Istria County (Umag, Medulin, Novigrad, Poreč) and Primorje-Gorski Kotar County (Mali Lošinj, Rijeka, Omišalj), geographically closest and most easily accessible to Slovene tourists, are also the most visited ones. A comparison between 2007 and 1999 revealed a significant difference concerning the spatial distribution of tourists from Slovenia: among the most visited towns/municipalities in 2007 we can also find the town of Novalja located in Lika-Senj County. Moreover, one of the most significant destinations for Slovene tourists in the Croatian Littoral has become the island of Pag. In fact, in addition to the towns and municipalities located in the counties of Istria and Primorje-Gorski Kotar, two towns with more than 100,000 overnight stays made by Slovene tourists have been identified: the town of Novalja located in Lika-Senj County and the town of Pag located in Zadar County. Compared to 1999, in 2007 the number of towns and municipalities with more than 100,000 overnight stays made by Slovene tourists increased significantly. This can partly be attributed to the establishment of new municipalities but also to the gradual spatial dispersion of Slovene tourists across tourist resorts of the Croatian Littoral in the last ten years.

The main findings of the research that included all suppliers of tourist services with advertised internet offer on their own websites (165 agencies) indicate that statistically the most visited destinations partly differ from those most frequently advertised on the internet. It has been found that the most frequently advertised destinations are located in the counties of Split-Dalmatia and Dubrovnik-Neretva, which do not record visits by very high numbers of Slovene tourists. In addition, if the total of internet offer is considered, the majority concerns Istria County, which also is the most visited region of the Croatian Littoral in any respect.

The most frequently advertised services by Slovene travel agencies on the internet are related to summer vacation in hotels and tourist apartments (a total of 70%), followed by offer that includes travelling and trips (23%), and cruising (7%). The results have indicated differences in the structure of advertised offer

županiju (5%), oglašavane turističke destinacije relativno su podjednako zastupane po ostalim županijama (od 12 do 19%).

Možemo zaključiti da je oglašavani sadržaj internetske ponude za Hrvatsko primorje izrazito raznovrstan. Populacija slovenskih turista, naime, prilično je segmentirana sa širokim spektrom zanimanja i odlično poznaje Hrvatsko primorje, no o motivacijama za posjetu različitim destinacijama svakako bi bila potrebna još dodatna istraživanja.

across Croatian Littoral counties. With the exception of the high share of internet offer for Istria County (one quarter) and the low share of offer for Lika-Senj County (5%), the advertised tourist destinations are relatively equally distributed across the other Croatian Littoral counties (ranging from 12 to 19%).

We can conclude that the advertised internet offer content for the Croatian Littoral is highly diversified. The population of Slovene tourists indeed displays a high level of segmentation with a broad spectrum of interests and certainly has a very good knowledge of the Croatian Littoral. Nevertheless, the motivations to visit different destinations would certainly require further research.

IZVORI / SOURCES

GZS – Gospodarska zbornica Slovenije (2009): Turistične agencije z licenco.

[Http://www.gzs.si/katalogi/zacetna_stran_kataloga.asp?kat=029](http://www.gzs.si/katalogi/zacetna_stran_kataloga.asp?kat=029) (25. 4. 2009.)

Internet (2009): Analiza sadržaja internetskih stranica izabranih slovenskih turističkih agencija. Koper, 24. 2. – 25. 4. 2009., rezultati arhivirani kod autora.

Ministarstvo turizma (2009): *Turistički promet u Republici Hrvatskoj 2008*. Ministarstvo turizma Republike Hrvatske. [Http://www.mint.hr/UserDocsImages/090211-tpromet08.pdf](http://www.mint.hr/UserDocsImages/090211-tpromet08.pdf) (8. 6. 2009.)

SRHT (2003): Strategija razvoja hrvatskog turizma do 2010.godine – finalna verzija (18. rujna 2003). Ministarstvo turizma Republike Hrvatske. [Http://www.mint.hr/UserDocsImages/Strategija%20hrvatskog%20turizma%20-%20finalna%20verzija.pdf](http://www.mint.hr/UserDocsImages/Strategija%20hrvatskog%20turizma%20-%20finalna%20verzija.pdf) (19. 7. 2009.)

Statistička izvješća (2008): *Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2007*. (br. 1354), Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb.

Statistički ljetopis (2008): *Turizam, Pregled za Republiku Hrvatsku*, 24, Zagreb, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, 435-452. [Http://www.dzs.hr](http://www.dzs.hr) (8. 6. 2009.)

Statistički ljetopis (2008): *Turizam u 2007., Pregled po županijama*, 47-1, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, 701-705. [Http://www.dzs.hr](http://www.dzs.hr) (8. 6. 2009.)

SURS (2008): *Slovenske potovalne agencije, Slovenija, 2007*, Prva objava, novice, Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana.

[Http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1855](http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1855) (18. 9. 2008.)

SURS (2009): *Turistična potovanja domačega prebivalstva, Slovenija, 2008.*, Statistične informacije št. 26, 21 Turizem Ljubljana, Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/doc/statinf/21-si-082-0901.pdf](http://www.stat.si/doc/statinf/21-si-082-0901.pdf) (8. 6. 2009.)

LITERATURA / LITERATURE

CURIĆ, Z (2002): *Slovenski turisti u Hrvatskoj*, Hrvatski geografski glasnik, 64, 21-32.

GOSAR, A (2002): *Turizam v hrvaški in slovenski Istri*, u: Bufon, M. i Ogrin, D. (ur): Prospects of applied geography / Geografija in njene aplikativne možnosti, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 22-38.

Prilog: Popis analiziranih slovenskih turističnih agencija

Appendix: List of analyzed Slovene travel agencies

1	4EVERLIFENET, Vlado Balažinec s p	44	GAIA PLUS, D.O.O.
2	A - DMC NIKAIA D.O.O.	45	GALILEO 3000, D.O.O.
3	A & B D.O.O.LJUBLJANA	46	GLOBALTURIST D.O.O.
4	ABCTOUR D.O.O.	47	GLOBUS D.O.O.
5	ADRIA PLUS, D.O.O.	48	GRADTUR, D.O.O. LJUBLJANA
6	ADRIA SERVICE, D.O.O.	49	GREMTOUR SI, JOŽEF ŠLENC S P
7	ADRIATICA NET D.O.O.	50	GTC TRAVEL D.O.O.
8	Agencija Capris time - A Kolenc, s p	51	HELIA, D.O.O.
9	AGENCIJA M - Marija Košar s p	52	I POTOVANJA d.o.o.
10	AGENCIJA MANAGER D.O.O.	53	ICAR D.O.O.MARIBOR
11	AIRPASS D.O.O.LJUBLJANA	54	INTEGRAL BREBUS Brežice d.o.o.
12	ALAMUT, D.O.O.	55	INTEGRAL ZAGORJE D.O.O.
13	Alpe Adria International, d.o.o.	56	INTERFLASH TURIZEM D.O.O.
14	ALPETOUR POTOVALNA AGENCIJA D D	57	IZLETNIK CELJE D D
15	ARITOURS D.O.O.MARIBOR	58	IZVIR, D.O.O.
16	AVANTURA D.O.O.LJUBLJANA	59	J&J TURIZEM D.O.O.
17	Biljana Branc s p - TA LEVANTA	60	JEREB D.O.O.
18	BONUS TA - Sergeja Zubkov s p	61	Jupiter International, d o o
19	Burin club d.o.o.	62	KAM PA KAM, TURIST AGENCIJA, D.O.O.
20	Burin yc d.o.o.	63	KOMPAS BLED D D
21	CENTER TURIZEM D.O.O.	64	KOMPAS CELJE, D D
22	CHEBUL INTERNATIONAL, d.o.o.	65	KOMPAS MTS, D D LJUBLJANA
23	CMT D.O.O.	66	KOMPAS NOVO MESTO, D.O.O.
24	CO CARINTIA D.O.O.PREVALJE	67	KOMPAS POSTOJNA D.O.O.
25	COLUMBUS, D.O.O.MARIBOR	68	Kompas yachting d.o.o.
26	CONCORDE D.O.O.	69	KOMPAS, D D
27	Continental Travel-M Hojan s p	70	KORATUR D D PREVALJE
28	DANEX, d.o.o., Portorož	71	Leja Turizem - L Jankovič s p
29	DARTURING DARJA MAREGA-MENCIN S P	72	LINDA D.O.O.
30	DEMACO D.O.O.	73	LM D.O.O.- TRAVEL POINT
31	DOBER DAN D.O.O.	74	LOKA TURIST - Buden Bojan, s p
32	DOBER DAN TURIZEM, D.O.O., CELJE	75	LUX-TURIZEM-A ŠAUTA S P
33	DRUŽINA D.O.O.- TA TRUD	76	M & M TURIST, D.O.O.
34	DRUŽINA KRUMPAK D.O.O.	77	MAESTRAL PORTOROŽ, D.O.O.
35	EJA, BEZLAJ GREGOR, S P	78	MANA D.O.O.
36	EPIC NEPREMIČNINE D.O.O.	79	MAONA D.O.O., PIRAN
37	EUROPA PARTNER D.O.O.	80	MATJAŽ TRIPLAT S P
38	EURO-TOURS T A D.O.O.	81	MERCATOR, D D
39	EUROVAL D.O.O.	82	METEOR, CERKLJE, D.O.O.
40	EVROPA-TRANS d.o.o.	83	METRONIC-KOMET D.O.O.TRBOVLJE
41	EXPLORA D.O.O.	84	METULJ ALENKA LEDNIK S P
42	FIRIS IMPERL & CO D N O	85	MOVIS d.o.o.
43	FLUCHER TURIZEM D.O.O.	86	MPOV d.o.o.Vinica

87	NATA INTERNATIONAL D.O.O.
88	NATURA VIVA - METKA PAHOR S P
89	NOMAD 2000 D.O.O.
90	ODPOTUJ D.O.O.
91	OJLA, D.O.O.
92	OLIMP-T;TOMAŽ BEIGOT S P
93	OSVAJA NET D D
94	PA GULIVER – Blazina Andrej s. p.
95	PA Potnik Turizem – M Krivec s. p.
96	PALMA D.O.O.
97	PANORAMIC D.O.O.
98	PARNAS ZAVOD ZA KUL IN TUR , V LAŠČE
99	PARTNER, D.O.O.KOPER
100	PINESTA d.o.o.
101	POHORJE TOURS, BORUT ZADEK, S. P.
102	POPAIR D.O.O.
103	POPOTNIK D.O.O.
104	POŠTA SLOVENIJE D.O.O.
105	POTEPIN DRUŽBA ZA TURIZEM D.O.O.
106	Potovalna agencija CAVALLO d.o.o.
107	POTOVALNA AGENCIJA EKVATOR D.O.O.
108	Potovalna agencija SevenStars P Treven s. p.
109	POTOVANJA PISANEC d.o.o.
110	POTOVANJE D.O.O.
111	POZEJDON TURIZEM, M TOMANIČ, S. P.
112	PROSPERITAS D.O.O.
113	PUTRA D.O.O.
114	QUO VADIS D.O.O.
115	RAZISKUJMO SVET D.O.O.
116	REALTA D.O.O.
117	RELAX TURIZEM D.O.O.
118	SAJKO TURIZEM D.O.O.
119	SMTOURS D.O.O.
120	SODEC TINA S P TA COLUMB
121	SOLANE, d.o.o.
122	SPAR SLOVENIJA D.O.O.
123	STEA D.O.O.
124	STILBI D.O.O. POSTOJNA
125	STOP D.O.O.
126	STREET TOUR, D.O.O., PORTOROŽ

127	SUNHOLIDAYS D.O.O., LJUBLJANA
128	SUPRA SKUPINA d.o.o.
129	SVET KRIŽARJENJ, M BARUKČIČ S. P.
130	SVET POTOVANJ D.O.O.
131	ŠTUDENTSKI SERVIS, D.O.O.
132	T A MARCO POLO,Darko Lokar s p
133	TA AŽ in računovod -E Kerneža s p
134	TA BALKANIKA, BILJANA RIBIČ, S. P.
135	TA DELFIN NATAŠA RAZPOTNIK S. P.
136	TA GTA Neptun-Janez Habjanič s p
137	TA NOVA ZDENKA BOGATAJ S P
138	TA ODYSSEI – TEČAJ D.O.O.
139	TA POTEPUH – M B Dolinar, d.o.o.
140	TA VERONIKA - Ivanka Bizjak s. p.
141	TA ZUM – Matjaž Zupanc, s. p.
142	TC TURIZEM D.O.O.
143	TEIDE, D.O.O.
144	TENTOURS D.O.O.DOMŽALE
145	TERRAMAR D.O.O.
146	TGT 56 – ODISEJ D.O.O.KRANJ
147	THAICO d.o.o.
148	TJ'S D.O.O.
149	TMIN TOURS-Nataša Kocič s. p.
150	TOP LINE D.O.O., PORTOROŽ
151	Tourist Tradepoint – Janez Medja s. p.
152	TRANSALP D.O.O., LJUBLJANA
153	TREKTREK D.O.O.
154	Trend turizem d.o.o.
155	TRITON TURIZEM D.O.O.
156	TUI D.O.O.
157	TUINTAM d.o.o.
158	TUR SERVIS D.O.O.
159	TURISTIČNA AGENCIJA GEA
160	TURISTIČNA AGENCIJA SONČEK D.O.O.
161	UI TURIZEM – URŠULA SREŠ S. P.
162	VIKARUS TURIZEM D.O.O.
163	WGA GROUP, MITJA MIRTIC S. P
164	XXL TURIZEM – NB D.O.O.
165	ŽNIDER'S d.o.o.